

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет економічний
“18” червня 2026 р

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ОСЕЛЬ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ

Галузь знань	І «Транспорт та послуги»
Спеціальність	ІЗ «Туризм та рекреація»
Освітня програма	«Міжнародний туризм»
Факультет	Економічний
Розробник	Ірина КУДІНОВА, доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму к.е.н., доцент

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Бізнес-планування осель сільського зеленого туризму» присвячена комплексному вивченню теоретичних засад і практичних інструментів планування та організації підприємницької діяльності в сфері сільського зеленого туризму. Курс дозволяє сформувати у здобувачів вищої освіти системне уявлення про основи створення, розвитку та управління туристичними послугами на базі сільських садиб з урахуванням сучасних вимог ринку та особливостей сільської місцевості.

Завданням навчальної дисципліни «Бізнес-планування осель сільського зеленого туризму» є теоретична та практична підготовка студентів з питань аналізу ресурсного потенціалу сільської місцевості для організації туристичної діяльності; розробки бізнес-плану сільської туристичної оселі відповідно до її спеціалізації (екологічний, гастрономічний, етнографічний, відпочинково-оздоровчий тощо); планування виробничої, маркетингової, організаційної та фінансової частин бізнес-плану; оцінки економічної ефективності та інвестиційної привабливості проекту; формування підприємницьких компетентностей та здатності до самостійної реалізації бізнес-ідей у сфері сільського зеленого туризму.

Дисципліна орієнтована на формування практично орієнтованих знань і навичок, що дозволяють майбутнім фахівцям ефективно реалізовувати туристичні ініціативи в сільських громадах, сприяючи розвитку територій, збереженню культурної спадщини та покращенню якості життя місцевого населення.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	ІЗ «Туризм та рекреація»	
Освітня програма	«Міжнародний туризм»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної/дистанційної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	Заочна/дистанційна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	14 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	16 год.	10 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	60 год.	70 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Бізнес-планування осель сільського зеленого туризму» формування теоретичних знань та практичних навичок з бізнес-планування, як елементу управління оселями сільського зеленого туризму.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «**Бізнес-планування осель сільського зеленого туризму**» - «Методологія і організація наукових досліджень», «Управління проєктами в туристичній сфері».

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері туризму і рекреації

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації.

СК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду.

СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.

СК6. Здатність до аналізу, прогнозування, планування бізнес-процесів та геопросторового планування у сфері туризму та рекреації.

СК8. Здатність створювати спеціалізовані екологічні туристичні продукти та організовувати обслуговування туристів на природоохоронних територіях.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

ПРН5. Здійснювати комплексний аналіз і оцінювання функціонування туристичного ринку різних ієрархічних рівнів, прогнозувати тенденції його розвитку.

ПРН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

ПРН9. Розробляти та реалізовувати проєкти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.

ПРН10. Приймати ефективні рішення у сфері туризму та рекреації щодо розв'язання широкого кола проблем, зокрема безпеки і якості туристичного обслуговування.

ПРН13. Здійснювати комплексну оцінку ефективності сталого розвитку туристичних дестинацій, зокрема сільських територій, що є пріоритетним напрямом розвитку, як національного так і міжнародного туризму.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування підприємств на сільських територіях														
Тема 1. Сільський зелений туризм як сфера підприємницької діяльності.	1-2	8	1	1			6	10	2	2				8
Тема 2. Генерування бізнес-ідеї. Проектування бізнес-ідеї.	3	8	1	1			6	8						8
Тема 3. Сутність та зміст бізнес-планування підприємств	4	8	1	1			6	8						8
Тема 4. Конкурентоспроможність туристичного продукту сільської території	5-6	8	1	1			6	12	2	2				8
Тема 5. Якість послуг садиб сільського зеленого туризму	7	8	1	1			6	10	1	1				8
Разом за модулем 1		40	5	5			30	50	5	5				40
Модуль 2. Розробка бізнес-плану осель сільського зеленого туризму														
Тема 6. План і стратегія маркетингу	8	9	1	2			6	8	1	1				6
Тема 7. Виробничий план	9	10	2	2			6	8	1	1				6
Тема 8. Організаційний план	10	10	2	2			6	8	1	1				6
Тема 9. Фінансовий план. Оцінка та страхування ризику.	11	10	2	2			6	8	1	1				6
Тема 10. Презентація бізнес плану оселі сільського зеленого туризму	12-15	11	2	3			6	8	1	1				6
Разом за модулем 2		50	9	11			30	40	5	5				30
Усього годин		90	14	16			60	90	10	10				70

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сільський зелений туризм як сфера підприємницької діяльності.	1
2	Генерування бізнес-ідеї. Проектування бізнес-ідеї.	1
3	Сутність та зміст бізнес-планування підприємств	1
4	Конкурентоспроможність туристичного продукту сільської території	1
5	Якість послуг садиб сільського зеленого туризму	1
6	План і стратегія маркетингу	1
7	Виробничий план	2
8	Організаційний план	2
9	Фінансовий план. Оцінка та страхування ризику.	2
10	Презентація бізнес плану оселі сільського зеленого туризму	2
	Всього	14

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сільський зелений туризм як сфера підприємницької діяльності.	1
2	Генерування бізнес-ідеї. Проектування бізнес-ідеї.	1
3	Сутність та зміст бізнес-планування підприємств	1
4	Конкурентоспроможність туристичного продукту сільської території	1
5	Якість послуг садиб сільського зеленого туризму	1
6	План і стратегія маркетингу	2
7	Виробничий план	2
8	Організаційний план	2
9	Фінансовий план. Оцінка та страхування ризику.	2
10	Презентація бізнес плану оселі сільського зеленого туризму	3
	Всього	16

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сільський зелений туризм як сфера підприємницької діяльності.	8
2	Генерування бізнес-ідеї. Проектування бізнес-ідеї.	8
3	Сутність та зміст бізнес-планування підприємств	8
4	Конкурентоспроможність туристичного продукту сільської території	8
5	Якість послуг садиб сільського зеленого туризму	8
6	План і стратегія маркетингу	6
7	Виробничий план	6
8	Організаційний план	6
9	Фінансовий план. Оцінка та страхування ризику.	6
10	Презентація бізнес плану оселі сільського зеленого туризму	6
	Всього	70

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт,
- захист самосійних робіт,
- захист бізнес-плану сільської оселі

7. Методи навчання

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування підприємств на сільських територіях		
Практична робота 1. Сільський зелений туризм як сфера підприємницької діяльності.	ПРН 2, 5, 9, 13 Знати сутність і специфіку сільського зеленого туризму як форми підприємницької діяльності, основні правові та організаційні засади його здійснення. Розуміти економічні, соціальні та екологічні передумови розвитку сільського туризму, його значення для диверсифікації діяльності сільських домогосподарств. Знати вимоги до започаткування власної справи в сфері сільського туризму, форми господарювання, можливості державної підтримки та джерела фінансування.	10
Практична робота 2. Генерування бізнес-ідеї. Проектування бізнес-ідеї.	ПРН 2, 6, 9, 10 Знати поняття бізнес-ідеї, джерела її виникнення, ознаки успішної та життєздатної ідеї. Розуміти етапи процесу генерування, відбору та проектування бізнес-ідеї, а також методи їх оцінювання з точки зору ринкових потреб, ресурсного забезпечення та прибутковості. Знати підходи до формулювання мети, місії, цільового сегменту та унікальної торгової пропозиції бізнес-ідеї.	10
Практична робота 3. Сутність та зміст бізнес-планування підприємств	ПРН 5, 6, 9, 10 Знати поняття бізнес-плану, його структуру та призначення. Розуміти етапи розробки бізнес-плану, зміст основних розділів, логіку взаємозв'язків між ними. Знати вимоги до оформлення бізнес-плану та критерії його оцінки для потенційних	10

	інвесторів або кредиторів.	
Практична робота 4. Конкурентоспроможність туристичного продукту сільської території	ПРН 2, 5, 6, 10, 13 Знати сутність поняття конкурентоспроможності туристичного продукту, фактори, що на неї впливають, та методи її оцінювання. Розуміти специфіку формування конкурентних переваг туристичного продукту сільської місцевості, роль унікальних ресурсів, сервісу, брендингу та маркетингу. Знати підходи до аналізу конкурентного середовища, оцінки сильних і слабких сторін туристичних об'єктів на сільських територіях.	10
Практична робота 5. Якість послуг садиб сільського зеленого туризму	ПРН 2, 10, 13 Знати поняття якості туристичних послуг, основні критерії та показники якості в садибах сільського зеленого туризму. Розуміти вимоги до організації обслуговування туристів, роль стандартів, сертифікації та гігієнічних норм у забезпеченні якості послуг. Знати методи оцінювання рівня якості послуг, інструменти збору зворотного зв'язку від клієнтів та шляхи підвищення якості обслуговування в садибах.	10
Самостійна робота 1. Аналіз цільової аудиторії та розробка профілю споживача туристичних послуг сільського зеленого туризму.	Знати основні категорії цільової аудиторії туристичних послуг сільського зеленого туризму, Розуміти потреби, мотивації та поведінкові особливості різних сегментів туристів, а також їх вплив на формування туристичного продукту. Знати методи збору і аналізу інформації про споживачів для формування профілю цільової аудиторії. Уміти проводити сегментацію ринку туристичних послуг, скласти детальний профіль споживача. Уміти аналізувати отримані дані для визначення пріоритетних груп туристів та адаптувати туристичний продукт під їхні потреби. Уміти розробляти рекомендації щодо маркетингових заходів і комунікацій для залучення і утримання цільової аудиторії.	20
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Розробка бізнес-плану осель сільського зеленого туризму		
Практична робота 6. План і стратегія маркетингу	ПРН 5, 6, 9 Знати зміст, структуру та призначення маркетингового плану, основні етапи його розробки. Розуміти сутність маркетингової стратегії, її типи та принципи формування відповідно до цілей підприємства та ринкових умов. Знати основні інструменти	10

	комплексу маркетингу (4P/7P), методи позиціонування продукту, стратегії просування та збуту.	
Практична робота 7. Виробничий план	ПРН 2, 9, 10 Знати зміст, структуру та значення виробничого плану в бізнес-плануванні. Розуміти процес організації виробництва товарів або надання послуг, включаючи вибір місця розташування, потребу в обладнанні, сировині, персоналі та інших ресурсах. Знати показники ефективності виробничої діяльності, методи планування обсягів виробництва, графіки виконання робіт та контроль якості.	10
Практична робота 8. Організаційний план	ПРН 2, 6, 9, 10 Знати вимоги до структури та оформлення презентації бізнес-плану, особливості подачі матеріалу для різних цільових аудиторій (інвестори, партнери, органи влади). Розуміти принципи ефективної комунікації, правила візуалізації інформації, логіку побудови аргументованого виступу. Знати методи оцінювання презентацій, типові помилки та шляхи їх уникнення під час публічного захисту бізнес-ідеї.	10
Практична робота 9. Фінансовий план. Оцінка та страхування ризику	ПРН 2, 5, 6, 10 Знати основні складові фінансового плану, його структуру та роль у бізнес-плануванні. Розуміти методи оцінки фінансових ризиків, види ризиків у підприємницькій діяльності та принципи їх мінімізації. Знати механізми страхування ризиків, види страхових продуктів та порядок їх застосування в бізнесі.	10
Практична робота 10. Презентація бізнес плану оселі сільського зеленого туризму	ПРН 2, 5, 6, 9 Знати вимоги до структури та оформлення презентації бізнес-плану, особливості подачі матеріалу для різних цільових аудиторій (інвестори, партнери, органи влади). Розуміти принципи ефективної комунікації, правила візуалізації інформації, логіку побудови аргументованого виступу. Знати методи оцінювання презентацій, типові помилки та шляхи їх уникнення під час публічного захисту бізнес-ідеї.	10
Самостійна робота 2. Аналіз зовнішнього середовища та SWOT-аналіз бізнес-плану оселі сільського зеленого туризму.	Знати методи комплексного аналізу зовнішнього середовища (PESTEL) та структуру SWOT-аналізу. Розуміти значення аналізу зовнішніх і внутрішніх факторів для стратегічного планування бізнесу в сільському зеленому туризмі.	20

	Знати основні можливості і загрози зовнішнього середовища, сильні і слабкі сторони бізнес-плану оселі сільського зеленого туризму. Уміти проводити PESTEL-аналіз регіону для оцінки ринкових умов і факторів впливу на бізнес. Уміти складати SWOT-аналіз, ідентифікувати ключові фактори успіху та ризики, формувати рекомендації для покращення бізнес-стратегії. Уміти обґрунтовувати стратегічні рішення на основі отриманих даних для підвищення конкурентоспроможності оселі сільського зеленого туризму.	
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен/залік		30
Всього за курс		$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$
Курсовий проект/робота (за наявності)		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3419>)

Конспекти лекцій та їх презентації (доступні на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3419>)

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Гапоненко Г. І., Парфіненко А.Ю., Шамара І. М. Організація сільського зеленого туризму / Підручник. Університетська книга. – 2025. – 300 с.
2. Гапоненко Г.І., Парфіненко А.Ю., Шамара І.М. Сільський зелений туризм / Навч. посібник. Каравелла. – 2023. – 272 с.
3. Диверсифікація європейського сільського туризму через збалансованість та креативність: навчально-практичний посібник / за ред. А. В. Череп, Н. С. Венгерської. – Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика». – 2022. – 272 с.
4. Імплементация європейського досвіду комплементарного розвитку сталого сільського туризму та креативних індустрій: монографія / А. В. Череп, Н. С. Венгерська, Л. В. Безкоровайна та ін.; за заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2023. 224 с.
5. Македон В.В. Бізнес-планування / Навч. посібник. Центр учбової літератури. – 2020. – 236 с.
6. Г.М. Тарасюк. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз / Навч. посібник. Каравелла. – 2023. – 280 с.
7. Сфера послуг. Туризм і рекреація : словник / Укладачі С.В. Мельниченко, І.В. Ковальчук, І.П. Кудінова, С.І. Мосіюк, О.Б. Моргулець, В.В. Самсонова, О.А. Стретович, С.Г. Качмарчик. – К. : НУБіП України, Том 1, 2025. – 545 с.
8. Сфера послуг. Готельна справа : словник Том 2 / Укладачі Л.М. Гопкало, С.В. Мельниченко, І.П. Кудінова, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, В.В. Самсонова, Л.І. Шкварун – К. : НУБіП України, 2025. – 403 с.
9. Сфера послуг. Індустрія гостинності : словник Том 4. Частина I / Укладачі С.В. Мельниченко, Л.М. Гопкало, І.П. Кудінова, Є.В. Козловський, І.В. Ковальчук, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, С.М. Неїленко, О.А. Стретович, В.В. Самсонова, – К. : НУБіП України, 2026. – 411 с.
10. Сфера послуг. Індустрія гостинності : словник Том 4. Частина II / Укладачі С.В. Мельниченко, Л.М. Гопкало, І.П. Кудінова, Є.В. Козловський, І.В. Ковальчук, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, С.М. Неїленко, О.А. Стретович, В.В. Самсонова, – К. : НУБіП України, 2026. – 448 с.

Допоміжні

1. Кудінова, І. (2026). Вплив війни на розвиток сільського туризму в Україні: виклики, адаптаційні стратегії та перспективи. *Development Service Industry Management*, 2, 270-277. [https://doi.org/10.31891/dsim-2026-14\(34\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2026-14(34)).
2. Кудінова І.П., Самсонова В.В. (2025). Європейський вектор розвитку сільського зеленого туризму: досвід, тенденції та перспективи для України. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, № 9 (2025). С. 62-76. <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-9-62-76>
3. Michał Roman; Norbert Kawęcki; Iryna Kudinova; Arkadiusz Niedziółka; Ewa Szczucka; Monika Wojcieszak-Zbierska. Agritourism farms as places of providing therapeutic services for people with autism spectrum disorder. *Turystyka I Rozwój Regionalny*, 2024, (22), 107–120.

4. Michał Roman; Iryna Kudinova; Viktoriia Samsonova; Norbert Kawęcki (2024). Innovative Development of Rural Green Tourism in Ukraine. *Tourism and Hospitality*. 2024, 5(3), 537-558; <https://doi.org/10.3390/tourhosp5030033>

5. Gabryjończyk, P., Kudinova, I., Samsonova, V. (2024). Rural tourism as a priority area for the development of agro-houses and rural areas of Ukraine. *Turystyka I Rozwój Regionalny*, 2024, (21), 45–55.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Співки сільського зеленого туризму України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.greentour.com.ua/>